

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Циклова комісія загальної підготовки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня кваліфікація : Фаховий молодший бакалавр

Професійна кваліфікація: Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель
англійської мови дітей дошкільного віку.

Вихователь дітей дошкільного віку, вихователь в логопедичній групі.

Асистент вчителя з колекційної освіти

Затверджено на засіданні циклової комісії
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Соціологія»
Викладач (-і)	Кучера Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	+380509699128
E-mail викладача	iryna.kuchera@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Програма курсу спрямована на формування у студентів вміння теоретично осмислювати й аналізувати соціальні явища і процеси, які відбуваються у світовому співтоваристві та сучасному українському суспільстві.</p> <p>В межах лекційного курсу аналізуються закономірності функціонування і розвитку суспільства, осмислюється процес соціалізації особистості, розкривається діяльність таких соціальних інститутів як сім'я, культура, освіта, та релігія. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Знання дисципліни сприятимуть зростанню рівня фахової компетентності спеціалістів гуманітарного профілю, слугуватимуть передумовою застосування набутих студентами теоретичних знань у практичній площині реальних соціокультурних умов.</p> <p>Програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з філософії, психології, історії української культури.</p> <p>Курс «Соціологія» спрямований на реалізацію в освітній діяльності принципу міждисциплінарної інтеграції. Процес навчання відбувається у відповідності з особистісно-орієнтованою моделлю і системно-діяльнісним підходом.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Мета викладання дисципліни:</i> підвищення рівня світоглядної та гуманітарної підготовки студентів шляхом оволодіння знаннями про соціальні зв'язки і відносини, способи їх організації, закономірності формування та розвитку.</p> <p><i>Завдання:</i> сформувати у студентів цілісне уявлення про специфіку соціологічного знання; окреслити розуміння суспільства як цілісної системи, розкрити розуміння соціальної структури та природи соціальної нерівності; розвинути у студентів вміння теоретично осмислювати й аналізувати соціальні явища та процеси, які відбуваються у світовому співтоваристві і сучасному українському суспільстві; виробити у майбутніх спеціалістів навички організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень та використання їх результатів у практичній діяльності.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в галузі професійної діяльності, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-1. Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і</p>	

громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності на основі розуміння історії за закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК- 3. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення та синтезу.

ЗК- 4. Здатність спілкуватися державною мовою (усно і письмово).

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ПРН 17. Здатність адаптуватися до нових ситуацій та приймати відповідні рішення в різних умовах..

ПРН 18. Усвідомлення потреби навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань з високим рівнем автономності.

ПРН 19. Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення досягати, поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські, практичні заняття	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
6	012 Дошкільна освіта	3	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.	2	2	8
Тема 2. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.	2	2	8
Тема 3. Суспільство як соціальна система.	2	2	8
Тема 4. Особистість в системі соціальних зв'язків	2	2	8
Тема 5. Соціологія сім'ї та молоді	2	2	8
Тема 6. Соціологія молоді	2	2	7
Тема 7. Соціологія культури і освіти	2	2	7
Тема 8. Соціологія релігії	2	2	6

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної	Вид контролю – залік.
--	-----------------------

дисципліни	Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 70 балів, Контрольна робота – 20 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 20 балів. Контрольна робота виконується у формі тестів. Тест охоплює матеріал тем 1, 2, 3 та 4 тем. Кількість тестових завдань: 60. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 60 хв. (в межах семінарського заняття).
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 70 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік.

7. Політика навчальної дисципліни

1. *Письмові роботи* виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. *Академічна доброчесність*. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. *Відвідування занять*. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», введеного в дію наказом ректора від _____ 2023 р № _____. [https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/_____](https://ifk.pnu.edu.ua/polozhennia/).pdf
4. *Неформальна освіта*. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

- Аблов А. Ф. Загальна соціологія : конспект лекцій / А. Ф. Аблов. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 130 с. http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/28393/1/sociology_ablov.pdf
- Загальна соціологія: [хрестоматія] / концепція, упоряд., перекл. А. В. Фурман, В. С. Біскуп, О. С. Морщакова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019.

354 с. <https://lira-k.com.ua/preview/12589.pdf>

Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с. <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Sotsiolohiia-Teorii-serednoho-rivnia-za-red-YU.F.-Pachkovskoho-Navch.-posibnyk-2020.pdf>

Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів і всіх зацікавлених / О. Богдан. - К.: Дух і Літера, 2015. 380 с. https://www.sii.org.ua/wp-content/uploads/2016/07/Bogdan_SocResearch.pdf

Головаха Є. Україна та Європа: Результати міжнародного порівняльного соціологічного дослідження / Є. Головаха, А. Горбачик, Н. Пеніна. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2006. – 142 с.

Дворецька Г. Соціологія: навч. посіб. / Г. Дворецька. – КНЕУ, 1999. – 338 с.

Злобіна О. Суспільна криза: життєві стратегії особистості / О. Злобіна, В. Тихонович. – К.: Стилос, 2001. – 238 с.

Іващенко О. Про анатомію економічної нерівності в сучасній Україні: соціологічні дослідження / О. Іваненко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2010. - №4. – С. 29-55.

Катаєв С. Сучасне українське суспільство: навч. посіб. / С. Катаєв. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.

Лукашевич М. Соціологія. Загальний курс: підруч. / М. Лукашевич, М. Туленков. – К.: Каравела, 2004. – 456 с.

Нестуля О. Соціологія: практикум модульний варіант: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, С. Ж. Везомська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.

Піча В. Соціологія: короткий навчальний словник: терміни і поняття / В. Піча, А. Хорунжий, Л. Климанська, В. Савка. / за ред. В. М. Пічі. – К.: „Каравела”; Львів: „Новий світ - 2000”; Львів „Магнолія 2006”, 2008. – 340 с.

Піча В. Соціологія: курс лекцій / В. Піча. – К.: Заповіт, 1996. – 344 с.

Примуш М. Загальна соціологія: авч. посіб. / М. Примуш. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 592 с.

Ручка А. А. Курс історії теоретичної соціології: навч. посіб. / А. А. Ручка, В. В. Танчер. – К.: Наукова думка, 1995. – 327 с.

Сірий Є. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб./ Є. Сірий. – К.: Атіка, 2004. – 480 с.

Соціологія культури: навч. посібник / О. М. Семашко, В. М. Піча, О. І. Погорілий та ін. - К.: „Каравела”, Львів: „Новий світ-2000”, 2002. – 334 с.

Соціологія культури: навч. посібник / О. М. Семашко, В. М. Піча, О. І. Погорілий та ін. - К.: „Каравела”, Львів: „Новий світ-2000”, 2002. – 334 с.

Соціологія. Підруч. для студентів вищ. навч. закл. / за ред. В. Г. Городяненка. – К.: ВЦ „Академія”, 2005. – 560 с.

Соціологія: навч. посіб. / за ред. С. О.Макеєва. – 2-е вид. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2003. – 455 с.

Соціологія: підруч. / за ред. В. П. Андрущенко, М. І. Горлача. – Київ – Харків, 1998. – 624 с.

Танчин І. Соціологія: навч. посіб. / І. Танчин. – К.: Знання, 2007. – 351 с.

Черниш Н. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання / Н. Черниш. – К.: Знання, 2009. – 468 с.

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач

Ірина Кучера